

Granskning av årsredovisning 2023

Revisionsrapport nr 28 2023

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Karin Selander, 010-831 50 00, karin.u.selander@regionvarmland.se
Datum	2024-04-11
Diarienummer	Rev/24022
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning.....	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Ansvarig nämnd.....	4
1.5 Metod.....	5
2. Granskningens resultat.....	6
2.1 Årets granskning av årsredovisningen	6
2.2 Bedömning	11
3. Sammanfattande bedömning	12

1. Inledning

Regionens revisorer ansvarar i enlighet med kommunallagen för att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom regionen. Revisorerna ska granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.1 Syfte och frågeställningar

Denna rapport innehåller en sammanfattning av granskningen av årsredovisningen för år 2023. Syftet med rapporten är att utgöra ett underlag för revisorernas revisionsberättelse.

Granskningen har genomförts av revisionskontoret. Den finansiella revisionen som sammanfattas nedan har genomförts av PwC.

1.2 Avgränsning

Granskningen av måluppfyllelse har fokuserat på att verifiera att årsredovisningen svarar mot de mål som fullmäktige beslutat om i regionplanen för 2023 och att verifiera redovisningen av måluppfyllelse för de mål som redovisas. Vi har däremot endast översiktligt granskat underlag till ett urval av de jämförelser som redovisas, som inte är målsatta.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har i huvudsak utgått från följande revisionskriterier:

- Kommunallag (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, (2018:597)
- Regionplan för 2023 inkl. Regionfullmäktiges mätplan
- Regionfullmäktiges beslut om reglemente för Regionstyrelsen (RS/211128)
- Regionfullmäktiges beslut om allmänna bestämmelser för styrelsen och övriga nämnder (RS/211128)
- Styrelsens och nämndernas nämndplaner inkl. mätplaner för 2023

1.4 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen är enligt kommunallagen ansvarig för den ekonomiska förvaltningen och därigenom ansvarig för att upprätta årsredovisning.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Vi har i vår granskning tagit del av information som samlats in centralt för att utgöra underlag för nämndernas samt regionens samlade årsredovisning. Vi har stickprovsmässigt granskat underlag till resultatmått och indikatorer som redovisas i årsredovisningarna kopplat till mål för verksamheterna. Vi har även granskat underlag till några av de ej målsatta jämförelserna som redovisas. Granskningen har inte omfattat verifieringskedjan för samtliga rapporter som hämtats ur de olika systemen och databaserna. Vi har med stöd av berörda handläggare, för de uppgifter som granskats, erhållit underlag som verifierar uppgifterna eller indikerar att uppgifterna är korrekta.

Den finansiella revisionen har genomförts genom en kombination av internkontrollgranskning och substansgranskning.

2. Granskningens resultat

2.1 Årets granskning av årsredovisningen

I detta avsnitt redovisas en sammanfattning av årets granskning av årsredovisningen. Resultat från granskning av den finansiella redovisningen redovisas mera utvecklat i revisionsrapporterna Granskning av de finansiella rapporterna i årsredovisning 2023 samt Granskning av god ekonomisk hushållning finansiella mål 2023. Vi har framfört synpunkter löpande under revisionsarbetet för att ge möjlighet till korrigeringar och kompletteringar av innehållet i årsredovisningen för 2023.

Jämförelse mellan Regionplan 2023 och årsredovisning 2023

Regionfullmäktige har i Regionplan 2023 fastställt fyra effektmål: Trygga och nöjda invånare, Attraktivt och hållbart Värmland, God, jämlik och jämställd hälsa samt Hållbar organisation. Nämnderna har även av Regionfullmäktige givits specifika nämndmål/resultatmål, vilka framgår av regionplanen.

Av regionplanen framgår vidare att *"Regionfullmäktiges mätplan omfattar för respektive effektmål ett antal centrala indikatorer som tillsammans med övriga redovisning av aktiviteter och insatser samt bidrag från måluppfyllelse av nämndernas resultatmål är underlag för bedömning av måluppfyllelse. I delårsrapport och årsredovisning ska utfall för indikatorerna redovisas. Indikatorernas indikatornivå beskriver den nivå eller riktning indikatorns värde ska ha nått för att visa ett positivt bidrag till målet. När indikatornivån beskrivs som ökande eller minskande, görs jämförelse med utfallet för senast jämförbara period och förändringen ska vara i den angivna riktningen för att ha ett positivt bidrag till målet. Indikatorernas frekvens anger om nya resultat eller utfall för indikatorn kan redovisas i delårsredovisningen och årsredovisningen (delår), eller endast i årsredovisningen (helår)."*

Röd tråd finns från regionplanen och Regionfullmäktiges mätplan, då det i årsredovisningen presenteras hur väl regionen nått effektmålen samt hur nämnderna uppfyllt sina mål.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse presenteras de fyra effektmålen och hur nämndernas resultatmål bidrar till dessa. Regionstyrelsen gör bedömningen att effektmålen Trygga och nöjda invånare, Attraktivt och hållbart Värmland samt God, jämlik och jämställd hälsa **delvis** har uppnåtts 2023 och att effektmålet Hållbar organisation **inte** har uppnåtts 2023.

Effektmålet Hållbar organisation består av fyra delmål: Ekonomi i balans, Hållbart arbetsliv, Minskat miljöavtryck samt Respektfulla möten. Regionstyrelsen gör bedömningen att delmålet Ekonomi i balans **inte** har uppnåtts och att övriga delmål **delvis** har uppnåtts.

Regionfullmäktiges mätplan innehåller ett antal indikatorer som beskriver måluppfyllelse för effektmålen. Dessa indikatorer med utfall och färgmarkeringar presenteras i årsredovisningen.

Detaljer kring nämndernas måluppfyllelse utifrån sina mätplaner 2023, återfinns i respektive nämnds årsredovisning, som bilagts årsredovisningen.

Flera av indikatorerna i nämndernas mätplaner består av aktivitetsredovisningar och beskrivningar av utveckling över tid och har inga uppsatta indikatornivåer för om målet uppnås eller inte.

Vissa nämnder använder färgsättningen grön-gul-röd för att påvisa indikatoruppfyllelsen, medan andra nämnder inte använder färg på indikatornivå. Vi har noterat en otydlighet och inkonsekvens rörande vad färgmarkeringarna, grön-gul-röd samt streck (-), innebär. I regionens årsredovisning betyder exempelvis gul markering "delvis uppfyllt" medan Kollektivtrafiknämnden i sin årsredovisning beskriver gul markering som "samma nivå som föregående period men uppnår inte målet i nämndplan."

Årsredovisningen är uppställd på så sätt att kraven i lagen om kommunal bokföring och redovisning följs, med tanke på vilka rubriker/avsnitt som finns med i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen presenteras även hur effektmålen bidragit till uppfyllelsen av Agenda 2030-målen.

Måluppfyllelse – verksamhetsmål

Av årsredovisningen framgår att det ekonomiska läget i Sverige och därmed Region Värmland har medfört behov av ekonomiska åtgärder som påverkat hela verksamheten.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen bedömer att resultatmålen Effektiv ledning och samordning, Aktivt klimat- och miljöarbete samt Attraktiv arbetsgivare **inte** har uppnåtts 2023. Resultatmålen Ökad innovationsförmåga, Fler och utvecklade e-tjänster samt Tydligare styrning och ledning av regionens arkivhantering **har** uppnåtts.

I Regionstyrelsens mätplan har det sedan 2022 införts ett antal indikatorer. För vissa av indikatorerna saknas redovisat utfall, då angivna mätningar inte genomförts på grund av olika anledningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att resultatmålen Bästa vårdkvalitet, Hållbart arbetsliv samt Minskat miljöavtryck **delvis** har uppnåtts medan målen Tillgänglig vård samt Ekonomi i balans **inte** har uppnåtts.

Vi noterar att det i nämndens årsredovisning redovisas måluppfyllelse för resultatmålen: Bästa vårdkvalitet, Tillgänglig vård, Ekonomi i balans, Hållbart arbetsliv samt Minskat miljöavtryck.

För de indikatorer som utgör underlag till resultatmålen anges resultat för 2023 och för 2022 i de fall indikatorn innehåller jämförelser mellan åren.

Kultur- och bildningsnämnden

Kultur- och bildningsnämnden bedömer att målen Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället samt Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande **har** uppfyllts. Målet Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa har **delvis** uppfyllts.

I nämndens årsredovisning redovisas indikatorer och bedömningar gällande vad måluppfyllelsen grundas på.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden bedömer att målet Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland **delvis** har uppfyllts.

Vi noterar att det i nämndens mätbilaga inte finns några uppsatta indikatornivåer för när målet uppnås eller inte. Av nämndplanen framgår att ”*Periodens sammantagna bedömning av nämndens måluppfyllelse baseras på en kvalitativ uppföljning bestående av resultat från indikatorer (se utdraget ur beslutsstödsystemet Stratsys nedan), aktivitetsredovisningar och fördjupningar utifrån analyser och rapporter. Utifrån detta underlag genomför verksamheten en analys för att bedöma resultat och måluppfyllelse.*”

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämndens bedömer att målet God tillgänglighet och service **delvis** har uppfyllts samt att målet Minskad miljö- och klimatpåverkan **har** uppfyllts.

I nämndens årsredovisning redovisas indikatorer och bedömningar gällande vad måluppfyllelsen grundas på.

Hjälpmedelsnämnden

Hjälpmedelsnämnden bedömer att målet God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov **har** uppnåtts.

Vi noterar att det i nämndens mätplan finns indikatorer varav vissa har uppsatta indikatornivåer för när målet uppnås och andra mål har aktivitetsredovisning. Nämnden har utifrån en samlad bedömning kommit fram till att målet **har** uppnåtts.

Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden bedömer att målet Kostnadseffektiv hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet, för god, jämlik och jämställd hälsa **delvis** har uppfyllts.

Vi noterar att nämnden i sin mätplan har indikatorer och nämnden har utifrån en samlad bedömning kommit fram till att målet **delvis** har uppnåtts.

Patientnämnden

Patientnämnden bedömer att målen Stödja patienter samt Bidra till kvalitetsutvecklingen **har** uppfyllts.

Vi noterar att nämnden i sin mätplan har 8 indikatorer där nämnden bedömt att 6 **har** uppfyllts och 2 **delvis** har uppfyllts.

Granskning av finansiella rapporter i årsredovisning 2023, måluppfyllelse finansiella mål samt ekonomi i balans

Av PwCs granskningsrapporter rörande de finansiella delarna samt god ekonomisk hushållning framgår bland annat:

”Enligt vår uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lag om kommunal bokföring och redovisning.

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Granskningen av de finansiella delarna i årsredovisningen har underlättats av att bokslutet varit väldokumenterat och att bilagor och underlag funnits i tillräcklig omfattning. Efter vår granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen och säkerheten i redovisningen är tillräcklig.

Regionen har beslutat om mål avseende god ekonomisk hushållning. I förvaltningsberättelsen har regionen ett särskilt avsnitt som benämns ”God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning”.

Av årsredovisningen framgår bedömningen att regionen under 2023 ur ett finansiellt perspektiv inte uppnår en ekonomi i balans, som är en del av effektmålet hållbar organisation. De två finansiella målen God handlingsberedskap på kort sikt och En långsiktigt stark ekonomi uppnås ej.”

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Där framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Nämndernas ekonomiska utfall visar på såväl över- som underskott. Sammantaget uppvisar nämnderna ett underskott som uppgår till -951,4 miljoner kronor.

Regionfullmäktige har i regionplan 2023 fastställt att "Ekonomi i balans" är ett av områdena för att uppnå effektmålet "Hållbar organisation". Av regionplanen framgår att området utgår från regionens reglemente för god ekonomisk hushållning, och består av två huvuddelar: god handlingsberedskap på kort sikt samt långsiktigt stark ekonomi.

Av regionplanen framgår att "*Region Värmlands mål om en ekonomi i balans innebär att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och en långsiktig ekonomisk hållbarhet.*" I Regionfullmäktiges mätplan 2023 finns tre indikatorer för Ekonomi i balans. I årsredovisningen är Regionstyrelsens bedömning att indikatorerna "Nettokostnad mot budget", "Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag" samt "Soliditet" **inte** uppfylls.

Av årsredovisningen framgår att regionens balanskravsutredning redovisar ett negativt balanskravsresultat på -398,4 miljoner kronor, vilket innebär att det enligt Kommunallagen finns ett negativt resultat att återställa inom tre år. Förslaget i årsredovisningen är däremot att resultatet ska återställas senast 2030.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 105,9 miljoner kronor. Överskottet beror främst på att medel avsatta för regiondirektörens förfogande inte nyttjats fullt ut på grund av uppskjutna eller kommande satsningar med hänsyn till det ekonomiska läget.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -932,5 miljoner kronor. Underskottet berodde främst på inte fullt finansierade kostnader för bemanning, det vill säga egen och inhyrd personal. Därutöver tillkommer arbetet med att korta köer för vård och behandling som anstått under pandemin.

Kultur- och bildningsnämnden

Kultur- och bildningsnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 7,9 miljoner kronor, främst beroende på minskad bemanning som ett led i planerad kostnadsreduktion samt ofördelade statsbidrag.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 7,0 miljoner kronor. Överskottet beror främst på att avslutade projekt visar överskott samt att personalkostnaderna blivit lägre än budgeterat.

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -141,2 miljoner kronor, beroende främst på ökade indexkostnader för entreprenadavtal.

Regionstyrelsen har, i enlighet med reglemente för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv, beviljat nämnden att överskriva nettokostnadsramen med upp till 16,3 miljoner kronor 2023 för att hantera återställnings- och omställnings-

åtgärder för ett långsiktigt säkerställande av tågtrafiken på Fryksdalsbanan och särskilda satsningar på priser inom kollektivtrafiken.

Hjälpmedelsnämnden

Hjälpmedelsnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 1,2 miljoner kronor. Överskottet beror på tillförda medel som inte nyttjats under året.

Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -0,1 miljoner kronor. Underskottet beror främst på högre kostnader för råvaror och material.

Patientnämnden

Patientnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 0,5 miljoner kronor. Överskottet beror på förändrad inriktning gällande tjänsteresor och möten, vilket har lett till minskade rese- och konferenskostnader som en effekt efter covid 19 pandemin.

2.2 Bedömning

Vi ser en röd tråd mellan regionplanens effektmål, Regionfullmäktiges mätplan samt årsredovisningens presentation av måluppfyllelse.

Vi ser att årsredovisningen följer kraven i Lag om kommunal bokföring och redovisning bland annat med avseende på vilka rubriker/avsnitt som finns med i förvaltningsberättelsen.

Vi bedömer att resultaten i årsredovisningen avseende finansiella mål inte är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

Regionens balanskravsutredning redovisar ett negativt balanskravsresultat på -398,4 miljoner kronor, vilket därmed inte lever upp till lagens krav på en ekonomi i balans. Enligt Kommunallagen finns därmed ett negativt resultat att återställa inom tre år. Förslaget i årsredovisningen är däremot att resultatet ska återställas senast 2030.

Vi bedömer att resultaten i årsredovisningen avseende verksamhetsmål delvis är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att resultaten i årsredovisningen avseende finansiella mål inte är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

Regionens balanskravsutredning redovisar ett negativt balanskravsresultat på -398,4 miljoner kronor, vilket innebär att det finns ett underskott som enligt Kommunallagen ska återställas inom tre år. Förslaget i årsredovisningen är däremot att resultatet ska återställas senast 2030.

Resultaten i årsredovisningen avseende verksamhetsmål är delvis förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Johan Magnusson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Marcus Olofsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Karin Selander
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämnders verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.*
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt*
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.*

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av 7 revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
